CERDD

ar yr yſtyriaethau ſu'n Canlin.

WALES
SALESBURY LIBRARY

Sef yn Gyntaf, Ynghilch yr amſer preſennol
u Amſer Rhyfel yn dangos mae nid ymddiried
ı ein nerth ein hunain uwr jawn ffordd u orchſy-
u yn gelynion onid trwy y Jeſu bendigedig Bre-
n mawr nef a daiar yr hwn y ddychon [illegible] roſt-
[illegible] tan u draed.

Yn Ail, Cyngor a Rhybudd ir Cymmru u ym-
delai pechodau, gydag amryw ddangoſiad o'r
echodau mwyah chyhoeddis ſu'n tynny dynnon
Rwydau'r fall ; ynghŷd ar mawr beryglon yr
dim nu ynddo ; ar moedd ŷ orchfygu yr holl
allodion ymma, trwy arſogu ein hunain a gwir
ſer Æfengil.

Yn Drydydd, Cyfir neu gyngor u wr claf yr
yn y ſu hir amſer yn gorſedd yn efrydd yn u
ely : yr hwn beth y ddychon fod yn gyſir mawr
holl ddynol ruw.

Wedi u Roddi ar gan *Thomas James* gweidd
Aberhonddŷ ; yr hwn ſu'n yn Ewllifo yn dda u
wb or Cymru mwynion.

CHAP. I.

Ar Tune, y Greece and Troy.

HOll frudain hillen wallis
Cluwch air o ymmadrodd medris;
Weith amser blin helbulis gosydis dyris du,
Mae Spain ai waer ddisperod;
U'n disa yn rosin dyfod:
Heb feddwl Llai fal Llewod, neu Lwyr elynod
Er codi cru mewn crysder (Lu;
Hill newŷdd ai holl niser
Bwgwth Lloeger hŷd y Llawr:
Na ofnwn ddim oi dwndwr
Rhown foli 'r jawn Rhyfelwr
pen rheolwr milwr mawr
Wy dyrra'n rhwydd ai darian,
Trwy ewllis troir hwy allan
Tir u hamcan Lydan Luw;
aws daliad uw nes delo:
goronau'r gore eno;
ai ddelwau du u ddwylo duw.

(2)

Er sonnio am fwrddiyne
O ddynion aml ddonnie,
Eneirif oll mewn arfe bob un a gledde'n glŷd,
Ni thael u rhain er hynnŷ.
Er trwched geiso ortrechŷ
Heb nerth yr Arglwydd Jesŷ su'n pen rheoly'r
Ag eno Spain os byddaint, (Byd
Trwy 'u chamwedd u tru chymaint,
Na ddysgwylent henaint hir,
efe all yn prynwr graffol,
Ai wrtho rhyfedd nerthol,
Yn fir oi wydd rhoi 'n farwol wir

UNIVERSITY COLLEGE S. WALES AND MON. SALESBURY LIBRARY

Efe uw'r Brenin duwyd,
Ai alli oddiar yr hollfŷd,
Pren y bywŷd hyfrŷd uw,
Rhown fawr glod hynod hoŷw
O fawredd hyd at farw
Mewn eglir ddawn ir Arglwydd dduw

3

Cofiwn filwr cyfion
Sef Josuah wr union,
Bu filodd mewn rhyfelon ar droeon wrtho'n draws
Daith pump frenhiniodd mawrion
U godŷ yn erbin gibeon
Ai cru mewn arfe cryfion yn greulon jawn u naws
Er cymmaint odd u hamcanfa :
Ni adawodd nes u dŷfa
Trwy nerth a dawn goruwcha Duw,
Rhows etto'n ddewr u'r ddairen,
Yn rhagor wech ar hugen
Gwŷch frenhinodd wreidden ruw,
Dymma allu hollol, y nawdd fawr Frenin nefol,
Rhoi u ddynol ruw 'r faeth ddawnol rym
Fel hyn wr cyfion cofiws
Naws dirion efe ystyriws
Heb ewllis Duw na allws dym,

4

Gwybydded Brudain enwog,
Mae Duw sydd holl alliog,
Mwyn athro a milwr nerthog, eneinog serchog
Rhown ninne yn daer hyderŷ, (Suw
Yn rassol am nerth Jesy,
A hŷn trwy weddaidd weddy :
Can's pur ddajonŷ uw
Ag eno pe bae u fulodd :
Ddewr nessu o bob ternassedd,

A Rhain yn lwyr elynodd lu,
Ni adewir eno wedin yn hoenis un o
Heb brofi o fraw y Brenin fru: (honin
Efe alle prynwr hollgred :
Ddŷrymmi rhain er amled
Ai troddu u ffoi pan treiled ffydd,
Yr sawl y gretto grysa ar rŷm y breniy m na
Trwy bwer, Duw y bia'r dydd.

5

Mae Esay 'r Prophwyd donniol
Yn gwirio gair rhagorol,
Fod duw 'n cymeryd gofol, am bawb oi bobo
U agor hyn yn eglir, (byth
Rho amruw foese ar fesir,
Mewn Llawer lle darllenir, or ysgrythir, Lawnwi
Maen wir u Dduw ymwared (Lyth
Mor wŷch un lott ai ferched.
O dir cathuwed blaned blun
Efe y dynodd dru gwr duwŷd
A dewrllaw or ffwrn danllŷd,
Mewn rhinwedd Llawn na welŷd llun,
Gwaredodd Danniel hynod,
Yn Llawen o ffaur Llewod
Yn foddol da rhyfeddod yw,
Mae'r gallu hollol ymma,
Mewn peraidd ran yn para
U godi 'n dynna gyda ein Duw.

6

Na rodded broedir brudan,
Laes etto le u Sattan,
Mewn rhyfig hill fŷnd allan yn erbin amcan Duw
Cofiwn naid annedwydd
Y donniol frenin dafydd
C..r eno a rafeddr rybŷdd air y fŷdd seinydd fuw
tl

Efe gaes u demptio druan,
Gan Gythrael dilwydd aflân,
J ddigio yr Arglwydd cyfan rŷm,
Danfonodd Duw' r diale u'r byd ag ni
Haint y node drydie yn Llym (arbede
Rhows felli yn ddewr u'r ddairen,
Wyr cryfion arfog cuwren
Ddeng mil a thrugen gymmen ŷn,
Dymma gwyn chyhoeddis,
Dangofiad daliad dilis
Mae gwallis daith uw gwllis dyn,

7

Efe balle'r amfer immi,
Fwyn agor neu fanegi,
Ddywyfol weithe'r Jefi ai wrthe eu
Darllenir yn yrfcrythir (deulu Duw,
Am filiodd o ryfelwir
Rhai yn feinio o rân u fynwir yn Llon-
Nid odd y milwŷr mwya (wir eglir yw
Heb fraich y Duw goruwcha
Ond fel y gwanna o ewin gwŷn :
Efe odd benna boinydd
Ar nifer glyd y gwledydd
Yn awdwr mawr ai ddedwydd mŷn,
Mae 'r Jefu 'r oefodd ymma,
Yr unwedd oll mewn rhandda,
Efe Lanw ai air yn flaena ŷn,
Waith hŷn eid broedir brudan,
Mewn bwriad hollol allan
Ef ein Duw heb ofan dyn.

8

Os bydd fel mae'n debygol,
U ffrainc a Spain dwys bydol
Gyd dannu yn gytunol; ai rhuthre nerthol chwy

Nid hwyrach na all Lloeger
Wasgari u rhwysc ofer,
Trwy nessu at Dduw mewn amser sydd rassol bwer
Efe uwr jawn rhyfelwr (byth
Ta'l adref u'n herlidiwr,
Nad ofnir mwy oi dwndwr maith
Ni all un rhuthre nerthoedd,
Ddwyn arse a'n Duw nesoedd
Pe baent hwy 'n sor dernassoedd saith ;
Ni Lwydda milwir mawrion,
O'r doetha heb fendithion,
Er bwgwthion Llwon Lluw,
Ble cluwsoch dist chyhoeddis
Am un ruw niser nwysis
Ag allws dim heb ewllis Duw

9

Cin rhoddi'n dirion dersin,
Duw gadwo Siors ein brenin
Heb gel rhag brad y gelin,
Sydd drwm i'n herbin draw,
Duw cadw gyda hynnŷ
Ein pen dywysog cymmrŷ
Ar holl freniniol deilŷ mewn bru heb ofnŷ braw ;
Duw grassol rho dŷ'n gyson :
Naws gosio ein escobion,
Pen athrawion doethion drŷd ;
A phâr ir holl offeiried,
Rhai cannodd Deacconied,
Fod i'n er cloe 'n fugailied clyd
A dyro ŷth holl bobol :
Mewn osn dy raes nefol :
Dyallu du da hollol uw
Felhyn o Ârglwydd Jesu :

troi du gamwedd cymmru :
n filwyr da u folu Duw
T. S.

CHAP. II.

Ar Tune, *King's Ffarewell.*

DEffro Gymmru a ffoe ôth gamwedd
U brofi'r da mae bron y duwedd,
A gweld yr eitha yn hir aithis,
Fod gelin dŷn mor wyladwris,
Mae'r Llew rhuadwy'n Lledu Rhwyde trallod
A'n herni boinydd nôs a bore,
Nes rhoddŷ'n bro yn glŷr da glo ai thryllio mewn
Nid ôs hedduw un dwys hynod,
Fawr na bychan yn ddŷ bechod
Crŷf a gwan ſu'n crafi'r gwenwn :
Fal meil neu ſanna hwnnw y ſynnwn :
Heb gynig buw mewn ofn duw naer cyfruw ſodd
Mae'n brŷd u nu ſydreddi aflan (cyſan
Adel weitho am adſyd weithian ;

2

Dymma yn ole ein cyſiwr haelaeth,
O hena teilu wrth naturiaeth,
Yr un awen er hen adda
Ymma'n gwthio am y gwaetha,
Mawr a bychain ſydd ai bychedd,
Am y garwa ymma yn gorwedd,
Ag am y byd, oll u gyd, anhyfrŷd, yn hofran
A gado'r enaid gyda u hunan,
O fewn rhyw dwll nes myned allan,
Nid ôs yn Llawn o'r meddwl Lleia,
Gan ddynon gwallis droi a gwella,
Ond rhoddi u brŷd, ſwyah u gyd, ar olŷd mor
Mae Llawer gelin mor ben galed (waeled ;

Er Llwydd ir enw yn Lladd yr ened

3

Llwyn arferol Llawn o feie,
Rhwydwir dynnon nad wir donnie
Yw trychwant balchder trachwyth bechod,
Hill amirdra twyll a medd-dod
Ond trwm yw'r cur fu ar ol y cyfruw
Er mawr driftwch efe ddaw dŷftruw
Dyna'n flyn dduwedd dyn, ai derfyn, hyd o'r
Ju chair am bechod hynod he'nwaeth ; (waeth,
Er mawr alar ond marwolaeth;
Pan delo'r dydd u dalu'r dyled
U'r gore a'r gweitha yn ôl u gweithred
Nu bydd un, or Llonna u Llun, heb ddychrun yn
Nn chair ger bron y barnwr cywŷr (jach wŷr
Am fûl o aur on fel y haeddŷr

4

Chwe of feie chwŷth arferol
Sael hyd hedduw fydd naturiol,
A rhain u gyd bob mynid meddan,
Y bleda yn for o bleid u Sattan
Sef rhagreith Lledrad ag anlladrwydd,
Anwir whyrndra ag ynfydrwydd ;
A rhain heb waed fu ymhob gwlad, gan fagad
Dymma bechod gwae yddu berchen (genfugen
Heb argoel lai y ber gwylofen
Mae amruw ddryge heb u ddrogan
O rwyde fael neu Rode fattan,
A Rheinu fydd, nôs a dydd, ìn loenydd, elynnion
Yn ceifo tynny ai harfe tynnon,
U nodau du enaidie dynnon.

5

O na yftyriwn nu'n toftyru,
A ymado'n rhwydd o'n mawr drienu

A glel'd yn cyflwr gwâl ni cyfleid
Am y gweitha ymma ein gweithraid
Mae Duw yn godde yn fawr u gariad
Ai hollol nawdd yn well nei'n haeddiad
Dan gynig fyth, roddi i'n plyth y fendyth y fyn- (non
Ond ini ado'n drwg weithredon
A hên gau Loenydd ein gelynion,
Ag er mae anodd jawn ir anwir,
Oi drefn gurweith droddi yn gywir (heb hofran
Os rhoiff mewn pryd, ar dduw ufryd, yn hyfryd,
Er byfyed y bydd fattan,
O'r tonnau hill efe tynni'r allan.
6
Mae Duw yn addo ir dynnon y fydd,
Y folo u enw ef fawr Lawenydd,
Y rhai y geifo u nerth e yn gyfon,
Yn rhwydd heb gel o wreidde'r galon
Y fawl na wnelo hyn yn halaeth,
Or dewra u rym y dorir ymaeth,
A rhoddi fyth, y rhai diryth u gurwyth agored,
U rwyfo eno rhoir hwy u fyned,
Er chwyth alar rhwng cythraeled
Nis gwddom ni dygwylwn hynny
Na alw Duw nu ir farn y fory (gwaela,
A'n rhoddi gyd yr un rhuw bryd mew gofyd, o'r
Dymma achos da i'r ywcha,
O ddynon gwallis droi a gwella
Dyna yn gyfon jawn ddangofiad,
Ein hamruw feie a cham arferiad,
Ynghyd ar holl beryglon gwallis,
Mae gwaeledd dynon gwedi dewis,
Trown yr allwedd honno allan;
Ymrown u weithio yn ddibaid weithian (nio
Am fafer Duw, weith hyfryd uw y cyfruw amc

Y wnelo hyn y haedda yn union,
O fwynedd coelwn fodd y cyfion,
Ag er doethed y boe ini deithio ;
Efe ddaw fattan mor ddwys etto,
Ai awen chwyth, a bledo ymhlyth y fendith fydd
Ond pan y dyrro ffydd ai darrian ; (fwylan
Yn ddirfawr chwyth efe dderfydd weithian

8

Dymma arfe pur a hyfryd,
O ochor dyn u wechlyd adfyd,
Y cynta o fawredd etyleirwch ;
Ar neffa yddo grâs a heddwch,
Eno gwedin y bydd gobeith,
A ffydd yn porthi yr enaid perffaith
Carriad pur etto'n wyr fydd gywyr ag union,
Dymma'n hollol gyd gyfeillon ;
A nodau da enei e dynon,
Nid all un gelin hill o'r gwaela,
Feiddi o rym yr arfe ymma,
Rhown ninne'n bryd, u gadw ynghyd, y doethyd,
Fel hyn neffawn at lan feffias (gymdeithas
Er newydd da ir nefol Dernafs

T. S.

C H A P. III.

Ar Tune, y Greece and Troy.

FY nglân gymydog tirrion
Ddwy gweld ar goedd argolion
Ych bod mewn blinder droeon, dan ddwylo'r cy-
Yn ochain mewn afiechyd, (fion Dduw,
Mor fael heb allel fymmyd
Un aelod nag ymaflyd gan gyfyng glefyd gwuw,
Byddwch chwi ddiolchgar
I'r Arglwydd a bodlongar

A chalon bur ewllyigar byth,
Efe ddychon roi ychwi jechyd,
Anfeidrol neu ail fywyd,
Mewn donniol nef lon hyfryd nyth,
Lle hynod llawn llawenydd,
Trwy gariad yn dragywydd,
Yw hon er hedd heb efrydd haint
Trwy ffydd a gweddi ddiogel,
Cewch feddi 'r dernafs Dawel,
Heb ochain fru mewn ychel fraint.

2

Pa bethe bynna yw ych blinder
Gwybyddwch hyn bob amfer
Mae'r tirion frenin tyner, y rhows er mawrder maith
Saint Paul at yr hebreied,
Yn eglir ar ddeiddegfed,
Sydd gywir air agored mewn jawn afrifed jaith
Y fytho Duw yn u garu
Er cyfir mae yn u cofpu,
Mewn cyftydd dro ai gwafgu 'n drift
Ond eilchweith troir u triftwch,
O'r gyrfa u hawddgarwch,
Trwy ddonnie clyr ddiddanwch crift,
Efe orfu un prynwr graflon,
Cyn meddi 'r dernafs dirion,
Ddiodde heb lai boinydion blyn
Bu 'r donniol yn y duwedd,
Da fwriad farw o fawredd,
Medd geire Duw am gamwedd dyn.

3

Ymrowch trwy ffydd heb ffaily
Er blinaid ymfodlonu
Nis delo 'r Arglwydd Jefu,
Yn rhwydd ych roddu yn rhydd,

Efe rows mewn jechyd jachis
Y dyn odd wahanglwyfis.
Heb hynny 'r claf o'r parlis cathuwis nos a dydd
Jachaodd wr gwnuw fu'n gorwedd,
Yn flin bron deugen mlynedd
Mewn gweli oer er gwaeledd Llym,
A'r ferch odd wael u hoedel
Yn gaeth u hwyl gan gythrael
Mor hill u dawn heb allel dym,
Y byddar mud ar deillon,
A'r dengwr gwahangleifion,
A Llawer mwy drallodion gwuw
Efe tynnodd y goruwcha,
Oi penyd blin ai poenfa
Yn hollol dymma allu Duw.

4

Efe orfu i'r patriarcied,
Prophwydi a'r merthyried
Molianwir a ffyddlonied er cystled, odd u rhuw,
Ddiodde mawr boinydion,
Croes dynniad trwm gystyddion,
Cin mynd i'r ddilyth goron, ger brony (cyfion Dduw
Bu Job fendigaid druan;
Heb allel fyned allan,
Mewn agwedd hedd yn egwan ddyn,
Er cymmaint o drallodion,
Y welodd efe tu fodlon,
Mewn chyfyngderon bruwion blyn,
Caes gan u frenin tyner,
O fawrdra laesu flinder,
A thramwy o'r gorthrymder maith,
Y dyn fydd yn diodde,
Poen ymma yn ddi amme,
Medd geire Duw yw'r gore u daith

5

Mae Duw 'n rhoi amser rhyfedd
Anfeidrol uchwi o fawredd,
U gofio am drugaredd er mawr anrhydedd
Bydded ych holl fwriad, (maith
Ymarfer a dymyniad
Yn gadarn gyda ein ceidwad, cewch daliad am
Beth yw meddianu golyd, (ych gwaith
Plesere mawr dross enyd,
A'ch rhoi yw u drun mewn jechyd droe
Nid yw canmlynedd ymma,
Be caffech yw u coffa,
Peryglis daith ond megis doe,
Ystyriwch yn wastadol,
O ewllis calon hollol,
Mae gore yw'r byd tragwyddol ruw
Llys donniol fyth nis dersydd,
Ragorol yn dragywydd,
Dymynol dedwydd gyda Duw.

6

Er bod yr arglwydd Jesu
Gwych meddaf yn ych maiddu,
Trwy rinwedd y mae fe'n rhoddu,
Car meath galedu mawr,
Efe allse prynwr hollgred,
Pan bydde gwaetha ych gweithred,
Roi 'r ange gwal uch gweled,
Heb arbed myned awr,
Chwi wyddoch fod tramcwyddon,
Yn dygyd bywyd digon
Mewn amruw ddigwyjadon gwuw
Rhai'n marw yn flin amharod
Mor ddirfawr heb gal arfod,
Y wneid u defod gyda Duw

Diolchwch chwi gan hynny yn rhwydd i'r hwn
Rhagorol ffordd u brofi uch ffydd (ſy'n rhoddy
Byd gyda hynny ych hyder
Geir meddwl byth er mawrder
Ar Jeſu'n dyner nos a dydd

7

Mae Duw'r dewiſol weithred,
Yn coſpi ych corph mor waeled,
Er rhanni Lles u'r ened cyn myned o'r byd hwn
Addetwch chwi ych camwedde
Embeidis aethis weithe
Sydd rwyſtir blin yn rhesdre i'r Llwybir gore
Gwachelwch wenjaeth wyddin (gwn
Su'n galw u Rwydau 'r gelin,
Mae'r cyfruw deith yn canlin dyn,
Na frudiwch fel ynfydion.
Am feddi'r bydol foddion,
Su'n Llawn o bob trallodion blin
Gweddiwch byddwch barod.
Anfeidrol mewn yſydd-dod
Yn filwr da dan fawrglod Duw
Mor dyner yn y duwedd ;
Efe ranna er enaid rinwedd,
Trwy gariad rhwydd trygaredd yw

8

Mae Duw da, u wrthe nerthol,
Yn madde beie u bobol,
A rhoddi ir etyfeiriol, ddymynol, nodol nyth
Iolwch chwi ych cydwybod,
Llwyr ſynniwch er Lleſendod,
Mae 'r Arglwydd nef er mawrglod
Ai allu'n barod byth
Pae bethe bynna erfynir
Gan Dduw yn rhwydd efe rhoddir

Lle bytho'r galon lonwir lân.
Efe ddychon ar u ddechre,
Roi'r blina ddyn oi boine,
A'r gwaela u ruw yn ore u rân,
O fawredd tynnodd filodd,
Anafedd rai ir nefodd
Er cyfir fyth dangosodd fraint
Duw roddo ychwithe yr unwedd
Jawn gyfran oi drugaredd.
A chadarn fywr wledd gyda'r Saint.

9

My roe fadawiad weithian
Fy ngwllis rhoddes allan;
Mewn fcrufain weddis gyfan, ar godd yn rhwy
Duwr ychel rhoddwr jechyd (ddlan gwn
Pur ewllis madde u'r hollfyd,
U mawr gamwedde ynfyd, trift adfyd blinfyd bw
Os gofin doethwir dehe
Hoff ddynon mewn dyffrynne,
Pwy gane 'n llawn y geire'n Llyn;
Un Tommas Shan s o lwyrfodd,
Er mawrdra ore medrodd
Dymyne yn dda danfonodd hyn
U Wiliam Stimpfin druan, er agwedd fu'n w
Mewn cyftydd blin dan Chrift ein pen; (cgwa
Duw ranno u'r enaid rinwedd
Gwrdd felis mewn gorfoledd,
Heb feth amhynedd fyth *Amen.*

UNIV: COLLEGE S. WALES AND MON. LIBRARY * SALESBURY LIBRARY *

Diwedd.